

XXXI SORTIDA CONEGUEM CATALUNYA
COLLSACABRA II
CABRERA

Secció de Cultura
A. E. Talaia
2 de novembre de 1997

LES MUNTANYES CABRERESES

Les muntanyes de Cabrera, són de lloms aplanats, gairebé horitzontals, però vorejats de cingles d'absoluta verticalitat i que mirades de lluny prenen les especials característiques que no tenen parí en cap indret del país. D'aquí ve que siguin tan populars i esdevinguin fita de molts excursionistes. Aquestes muntanyes formen part de la ramificació pirinenca, coneguda també per la Serralada Transversal, la qual des de Montfalgars, vèrtex d'unió de les comarques del Vallespir, el Ripollès i la Garrotxa, i fins les serres de Finestres, constitueix la divisòria d'aigües de les conques dels rius Ter i Fluvià. I dreçant-se vigorosament entre les depressions d'aquests rius, el propi Fluvià hi té la seva capçalera així com també el riu Fornès i les rieres de les Gorgues, de Rupit i de Baià.

Aquest conjunt orogràfic, d'un relleu tan singular i vistós, és format principalment per cinc muntanyes diferenciades entre si però d'unes característiques geològiques idèntiques. Cal mencionar en primer lloc la pròpia muntanya de Cabrera, amb altituds de 1294 m., a l'indret del santuari, i a 1312 m al cim del Pla del Prat, punt culminant del massís. Al sud-est de Cabrera s'estén el curiós Pla d'Aiats, a 1303 m, limitat gairebé per tots indrets per la faixa de cingleres més espectaculars del massís. El Montcalm, nom ben significatiu, és el tercer cim amb 1153 m d'altitud. Al seu costat a mitjorn, s'aixeca el Puig del Bac, de característiques idèntiques, però més baix. El Morral de Caselles, a 1121 m, encerclant la vall de la Rotllada, és el més baix de tots també d'un relleu ben original, semblant a la proa d'un fantàstic vaixell, mirat des del faldar meridional. Ens manca fer constar la presència de l'Agullola de la Masarella, de relleu diferent, a 1131 m, formada per l'erosió de mils anys i pels efectes dels cataclismes tectònics ocorreguts en els temps medievals.

La Grevolosa

ITINERARI

0h 0min

Sortim del Coll de Bracons a la carretera de Torelló a Olot en el mateix indret on ja fa dos anys va iniciar-se la pujada al Puigsacalm. El camí que seguim és una pista, a la dreta de la carretera si mirem en direcció a Olot, que s'endinsa en un esplèndid bosc de faigs. És el bosc de la Grevolosa que durant una estona ens delectarà amb el seu color. Estem en un extrem de la Serra de Llancers.

0h 6min.

Seguint la pista hem arribat a una esplanada on hi ha una cruïlla de camins i probablement alguns cotxes de caçadors. Hem de girar a l'esquerra i quasi immediatament agafar una altra pista més esborrada però evident, també a l'esquerra.

0h 16min

Hem de deixar la pista que desapareix en un petit replà per agafar un corriol perdedor entre el bosc pujant. Cal buscar unes senyals vermelles en els arbres.

0h 18min

Seguim les senyals, veiem una fletxa que ens fa girar lleugerament a la dreta per endinsar-nos en un camí deliciós en una grandiosa fageda.

0h 38min

La fageda, fins ara uniforme, es trenca amb alguna zona de roures.

0h 42min

En una clariana la vista s'obre i veiem a la nostra dreta l'altiplà de Cabrera que és un dels nostres objectius.

1h 01min

Sortim momentàniament del bosc.

1h 10min

Arribem al Coll de Llancers. Hem anat resseguint fins ara la Serra de Llancers pel camí que portaria a Sant Miquel, (hem vist un cartell). A partir d'ara hem de deixar les marques vermelles i continuar per un corriol a vegades enbrossat i quasi sempre pujador.

REAGRUPAMENT

Atenció cal vigilar molt i no perdre el contacte amb el de davant i al revés, ja que durant una bona estona el perill de despistar-se és molt alt.

1h 17min

Creuem una tanca.

1h 19min

Pas entre roques, força pintoresc. El corriol continua pel bosc amb marcada tendència a carenejar.

1h 21min

Llom de pedra, cal cercar per on continua el corriol que es troba quasi be a l'altra banda en la mateixa direcció que portàvem.

1h 26min

Hem arribat a un rocallís, igual que abans, cal cercar el camí a l'altre costat.

1h 35min

Arriben a una fageda on el corriol es perd, caldrà posar molta atenció a no perdre el contacte amb el grup. Ca continuar baixant pel mig de la fageda en direcció a l'inici d'una torrentera, travessant unes zones molt embrossades, sense camí. Arribats a la torrentera que comença una mica profunda i molt plena de vegetació ens hem de situar a la seva vessant esquerra, o sigui que la torrentera ens quedarà a la dreta baixant decididament per un corriol utilitzat per les vaques i que de mica en mica surt del bosc. Estem baixant per un llom de la serra que va a parar a un petit collet molt evident a sota nostre.

1h 53min

Ens situem al collet esmentat des d'on sortirem cap a la dreta seguint més o menats per una torrentera, però sense apartar-nos massa de la muntanyeta que ens queda a l'esquerra, el camí encara que inexistent és evident. De mica en mica es va convertint en prat, a la dreta veiem uns plàtans i més lluny tota la Serra de Llancers amb la fageda que hem resseguit fa una estona.

1h 59min

Arribem a la casa de Porxiugues on probablement veurem vaques i on comença una pista herbosa.

REAGRUPAMENT

2h 06min

Hem de creuar un riuet a gual, continuarem per una pista que puja penosament a l'altra costat i cap a la dreta fent alguna ziga-zaga.

2h 21min

Trobem una tanca que barra el pas als vehicles, i que hem de creuar, continuant per la pista, ara ja molt planera.

2h 46min

La pista ens ha portat a una casa molt a prop del Coll de la Faja (1.110m).

2h 49min

Creuem un riu, la pista gira en direcció contrària.

2h 55min

En un revolt sortim de la pista i ens endinsem en un prat per connectar amb una altra pista que ens queda a un nivell una mica superior, si continuéssim per la nostra, també hi fariem cap.

2h 57min

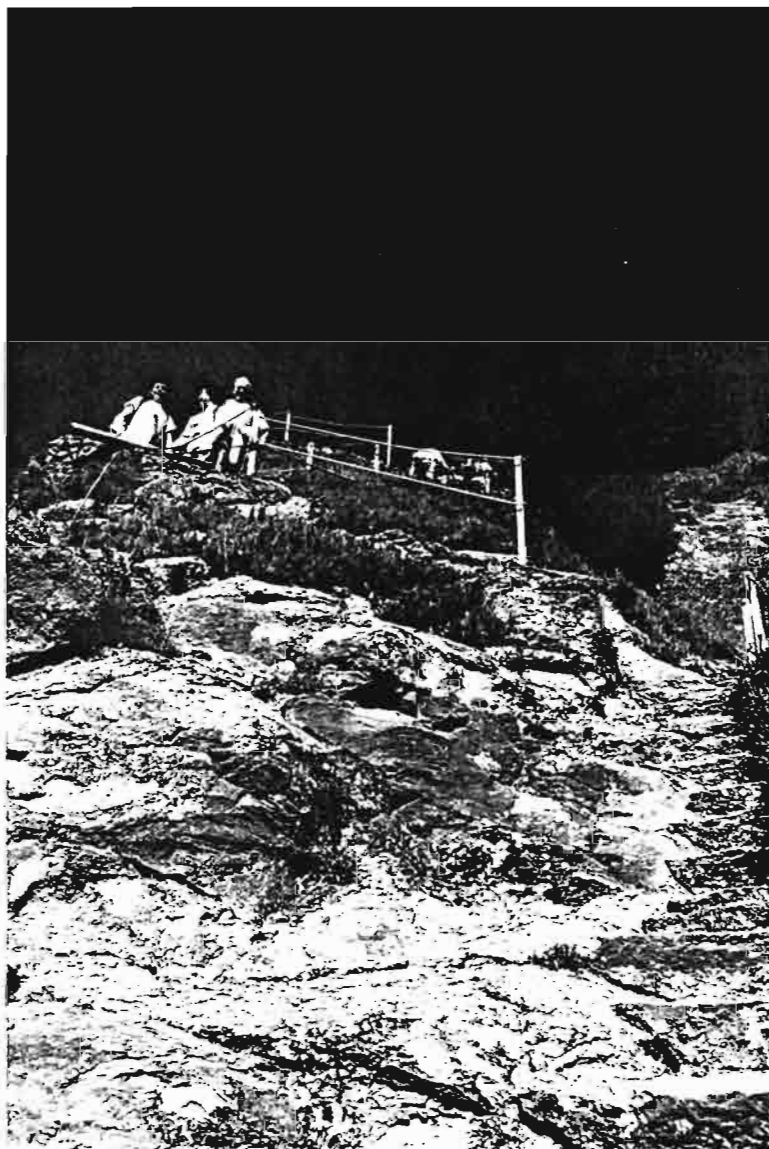
Arribem a l'altre pista que seguirem cap a l'esquerra en direcció al coll.

3h 02min

Coll i cruïlla de pistes, continuem per la nostra molt ample i transitada per alguns cotxes que ens deixen plens de pols. La pista primer planera, es va redreçant fent-se fatigosa fins arribar al Pas del Llop. REAGRUPAMENT.

3h 24min

Pas del Llop, veiem cotxe aparcats. Des d'aquí pel camí del Grau Nou s'accedeix al Santuari. El trajecte és emocionant i espectacular però no ofereix cap perill ja que els llocs més compromesos són protegits per una barana de ferro o rengleres de pedrissos. Aquest camí fou obert l'any 1952 a cops de pic i barrinades. Fou una obra de certa importància i escomesa per tal d'evitar les dificultats per arribar a Cabrera en períodes de grans nevades durant les quals el camí antic o de les Marrades restava gairebé infranquejable motivant el forçós aïllament del santuari.

Grau nou de Cabrera, foto Manel Vidal

3h 54min.

SANTUARI DE CABRERA. Dinar a l'hostatgeria del santuari. Després de dinar possibilitat de fer una excursió facultativa al Pas de l'Osca de Cabrera. A l'hora convinguda hem de retornar al pas del Llop per les mateixes escales que hem pujat.

Santuari de Cabrera, foto Manel Vidal

El santuari presideix el pla del propi nom que, rodejat de cingleres impressionants, té una llargària d'uns 300., i va des del Grau Nou fins al Pas de l'Osca, de difícil franqueig i que dona accés al veí Pla del Prat on, a 1312 m. d'altitud, hi ha el punt culminant del Collsacabra.

L'església i l'hostatgeria formen un sol conjunt d'edificis desproveïts de tota arrogància arquitectònica. Un campanar quadrat refet, denota el caràcter i la finalitat espiritual de les modestes edificacions, al nord de les quals es forma una arrecerada plaça bellament ombrejada per dos corpulents freixes. En aquests arbres centenaris s'hi penjà la campana en temps de reparacions, fet que donà lloc a la dita irònica d'alguns coetanis de que el campanar de Cabrera creixia.

La imatge actual de la Mare de Déu és d'alabastre i és còpia fidedigna de la imatge romànica destruïda durant la guerra civil.

El santuari de Cabrera és el més antic dels santuaris marians del Collsacabra i el seu remot origen cal trobar-lo en l'existència d'un castell roquer ja dret en època visigòtica.

Des de fa una trentena d'anys el santuari no té ermità permanent, com havia succeït durant segles. De d'aleshores i gràcies a l'altruisme i voluntat de la casa rectoral de Cantonigròs, el santuari resta obert tots els dies de festa i en certes èpoques estiuenques. La força elèctrica la fan mitjançant un grup generador. Al peu dels murs de

ponent hi ha una font que es proveeix d'un modest cabal natural complementat per aigües pluvials procedents de les teulades..

4h 09min

Tornem a ser al Pas del Llop. Agafarem el corriol que surt davant nostre, indicat cap a Cantonigròs.

4h 15min

Deixem a l'esquerra el camí que ens duria al Pla d'Aiats. Tornem a passar per un bosc magnífic amb interessants vistes a la nostra dreta. Sense quasi adonar-nos passarem per un collet que ens portaria a una zona més enclotada, però abans

4h 28 min

Balconada amb bona vista

4h 50min

Som en una cruïlla senyalitzada, Cal continuar en direcció a Cantonigròs, ara per pista.

5h 0min

Deixem una pista a la dreta que ens portaria a la magnífica casa de Casselles.

5h 10min

Arribem a la carretera de Vic a Olot, que haurem de seguir amb totes les precaucions ja que està molt transitada i té molts revolts. Seguim cap a l'esquerra.

5h 19 min

Travessem la carretera i entrem a la que porta a Cantonigròs.

5h 30min

CANTONIGRÒS

Cantonigròs, és la població més jove del Collsacabra. Pertany al municipi de Santa Maria de Corcó-L'Esquirol, comarca d'Osona. Té aproximadament un 250 habitants.

Del seu origen és responsable un pagès anomenat Antoni Prat, conegut vulgarment per Toni Gros, oriünd de França, masover de l'Ermentera i casat amb una filla del país, que s'independitzà cap al 1565 aconseguint adquirir de l'amo de les Ententes una breu porció de terra a l'indret de Paderneres, situat al llom del carenar que té a mitjorn la riera de Baià, a tramuntana les afraus de la foradada i a llevant les ondulacions de les Planes de Collsacabra. Allí, a la vora del camí ral d'Olot, fou bastida la minúscula caseta, la qual constituí el primer germen de la que anys a venir havia d'ésser la popular població de Cantonigròs.

Les condicions climàtiques fan de Cantonigròs una de les estacions d'estiueig més afavorides de la muntanya mitja catalana. Però l'atractiu d'aquesta població és sense cap mena de dubte el seu paisatge, les boscúries, les fonts, el color dels arbres en èpoques diferents, etc.

L'església parroquial de Sant Roc de Cantonigròs, foto Ramon Vinyeta

Cantonigròs és també una població cultural. Entre els anys 1944 i 1968 se celebrà el concurs de Poesia de Cantonigròs i la Festa Literària del Collsacabra. Actualment es celebra el Festival de Música Internacional amb la participació de grups folklòrics vinguts d'arreu.

Panorama de Cantonigròs des del Puig de les Planes

BIBLIOGRAFIA

Vinyeta, Ramon. 1984. El Collsacabra-Cabrera-Cantonigròs. Col·lecció Art i paisatge. Editorial Celblau. Torelló

DADES DE L'EXCURSIÓ

Preparació d'aquesta sortida: Manel Vidal, Marcel·lina Simón, Nati Salvadó, Salvador Butí, M.Carme Barceló.

Descripció de l'itinerari: Salvador Butí

Organització: Secció de Cultura de l'A.E.Talaia

Vilanova i la Geltrú, 2 de novembre de 1997

Façana de l'Església i l'Hostatgeria